

*BRANDGANZEN (Branta leucopsis) JAARLIJKS TOT VER IN APRIL
IN HET HOLLANDS DIEP-HARINGVLIETGEBIED*

Bij het raadplegen van het onlangs verschenen tweede deel van het „Handbuch der Vögel Mitteleuropas” viel het mij op dat de bewerkers voor de Brandgans vermelden dat van deze soort de laatste exemplaren eind maart — begin april Nederland verlaten. Als laatste data worden vermeld: 7 april 1963 50 exemplaren bij Numansdorp (Limosa 38, 1965) en 10 april 1958 8 exemplaren in Zuid-Friesland (Limosa 39, 1966).

Sedert 1964, het jaar dat Goeree-Overflakkee door de in gebruikstelling van de Haringvlietbrug zoveel gemakkelijker bereikbaar werd, zijn er van de noordkust van dit eiland een aantal waarnemingen m.b.t. de Brandgans bekend geworden die er op zouden kunnen wijzen dat honderden exemplaren van deze soort de traditionele langs het Haringvliet gelegen pleisterplaatsen eerst in de tweede helft van april, in 1969 zelfs in begin mei, verlaten.

Hieronder volgt een opsomming van de tot dusver mij bekende waarnemingen van belangrijke aantallen Brandganzen uit het Hollands Diep-Haringvlietgebied welke op één na vallen na 9 april.

18-4-1964:	1200 exemplaren	St. Anthoniegorzen Willemstad N.B.
	700 exemplaren	Den Bommel (Limosa 39, 1966)
22-4-1964:	Nog enkele exemplaren	Den Bommel (Limosa 39, 1966)
19-4-1965:	150 exemplaren	Den Bommel
	625 exemplaren	Westplaat (Limosa 40, 1967)
6-5-1965:	3 exemplaren	Stad a.h. Haringvliet (Limosa 40, 1967)
17-4-1966:	1200 exemplaren	Den Bommel
24-4-1966:	14 exemplaren	Den Bommel
9-4-1967:	600 exemplaren	Den Bommel
15-4-1968:	1200 exemplaren	Den Bommel
19-4-1969:	600 exemplaren	Den Bommel
	950 exemplaren	Westplaat
26-4-1969:	850 exemplaren	Den Bommel
4-5-1969:	52 exemplaren	Den Bommel

Het is heel wel mogelijk dat ook vóór 1964 Brandganzen tot diep in het voorjaar op Goeree-Overflakkee bleven pleisteren. Zekerheid hieromtrent kon tot dusver niet worden verkregen.

G. L. Ouweneel.

BUITENDIJKS BROEDENDE WATERHOENTJES

In een artikel over de vogels van de Lauwerszee (Timmerman, 1969) is melding gemaakt van het feit dat in dit gebied vóór de indijking tenminste 4 paar Waterhoentjes hebben gebroed. Dit lijkt op het eerste gezicht een

weinig spectaculair facet van de avifauna van dit zo uiterst belangwekkende kustgebied.

Toch is het wellicht de moeite waard om hierop de aandacht te vestigen. Het broeden van Waterhoentjes op zilte buitendijkse terreinen langs onze kust is namelijk iets, waarvan in de ornithologische vakliteratuur bij mijn weten nog nimmer te voren melding is gemaakt.

Op 13 juli 1968 vonden R. Rense en ondergetekende op de Zoutkamperplaat 2 nesten van Waterhoentjes waarin kennelijk eieren hadden gelegen. In één geval waren deze zo te zien goed uitgekomen, in het andere geval waren de eieren wellicht geroofd.

Twee andere nesten bleken tot ons genoegen beide nog eieren te bevatten.

In één van deze nesten was behalve 5 eieren tevens een pas uitgekomen jong aanwezig.

Het succesvol broeden van Waterhoentjes in het Lauwerszeegebied is dus onomstotelijk bewezen.

Dit jaar is ons gebleken dat er meer zilte buitendijkse terreinen zijn waar Waterhoentjes broeden. Tijdens een bezoek aan het Dollardgebied in de gemeenten Nieuwolda en Termunten op 11 juni 1969 vonden W. de Wilde en ondergetekende namelijk in een rietveldje een nest met 1 ei van een Waterhoen. Het nest bevatte tevens doppen van verschillende andere eieren, die zo te zien goed waren uitgekomen. Enkele honderden meters verder vonden wij temidden van de zeebies-begroeiing een uitgespoeld ei, alsmede doppen van 2 leeggevreten eieren. In de naaste omgeving vloog een Waterhoen op.

Vermeldenswaardig is nog dat verder ook op enkele plaatsen Meerkoeten en Waterrallen werden gezien. Het lijkt ons aannemelijk dat deze Rallidae eveneens in 1969 op de buitendijkse terreinen langs de Dollard hebben gebroed.

Wij zullen het zeer op prijs stellen als ook vogelkenners in andere delen van ons land eens speciaal aandacht willen besteden aan het broeden van ralachtigen op zilte terreinen.

S. Braaksma

(Stafafdeling Natuurbehoud van het Staatsbosbeheer)

LITERATUUR

Timmerman, A. (1969): Een avifaunistische schets van het Lauwerszeegebied in ontwikkeling. Waddenbulletin 4: 17.

SUMMARY

Moorhens breeding in salt coastal regions

The fact that moorhens do not only breed in fresh water areas but also in salt coastal regions is hardly known by most ornithologists. In 1968 and 1969 the author and two of his colleagues found nests with moorhen eggs in the Lauwerszee and the Dollard (two bays of the Waddensea). In the Dollard area *Rallus aquaticus* and *Fulica atra* also proved to be present during the breeding season. It is supposed that these Rallidae are more or less regular breeders in these areas too.